

Mei 2013-1

Installatie Journaal maart 2013

NEN 1010 en het Bouwbesluit komen met elkaar in conflict

Inleiding

In Installatie Journaal van maart 2013 is een artikel geplaatst met de titel "NEN 1010 en het Bouwbesluit komen met elkaar in conflict". Opleider en adviseur Jan van der Meer, die zijn medewerking heeft verleend aan het tot stand komen van dit artikel, is het niet eens met de reactie van het ministerie van BZK en UNETO-VNI. Voor hem reden om onderstaand, na de betreffende reacties, zijn commentaar te geven.

Reactie BZK

Geen verplichtingen, maar juist meer overlaten aan markt en burgers, dat is het doel van het nieuwe Bouwbesluit. Daarin past ook een term als 'rechtens verkregen niveau', zelfs als dat teruggrijpt naar een situatie van 1962, vindt het ministerie van Binnenlandse Zaken. "In het Bouwbesluit 2012 mag sinds 1 april 2012 bij verbouw voor veel bouwvoorschriften worden uitgegaan van het rechtens verkregen niveau in plaats van het nieuwbouwniveau. Dit is gebeurd uit oogpunt van deregulering en het eenvoudiger maken om bestaande gebouwen aan te passen of een andere functie te geven. Ook bij de verbouw of aanpassing van elektrische voorzieningen moet men minimaal voldoen aan het rechtens verkregen niveau. Dit betekent dat men bij verbouw of aanpassing het veiligheidsniveau van de bestaande elektrische voorziening niet mag verlagen. Daarnaast moet men ten minste altijd voldoen aan de veiligheidseisen voor bestaande bouw, waarvoor de NEN 1010 van 1962 geldt. Een uitzondering geldt voor het geval men de volledige elektrische voorziening van een gebouw of woning gaat vernieuwen. Dan moet men wel voldoen aan de nieuwbouwvoorschriften. Het staat iedereen echter vrij om ook in andere gevallen uit te gaan van de nieuwbouwvoorschriften. We verplichten dit niet maar laten dit over aan de markt en burgers."

Commentaar Van der Meer op reactie BZK

Van der Meer vindt de reactie van BZK te gek voor woorden. Deregulering is een goede zaak. Maar dat mag niet ten koste gaan van het veiligheidsniveau. Het eenvoudiger maken van de regelgeving om bestaande bouwwerken aan te passen of een andere functie te geven door hierin installaties toe te staan met een veiligheidsniveau uit de jaren zestig dat bedoeld was voor een installatie met een omvang uit die jaren, is niet in het belang van de gebruiker van het bouwwerk. BZK gaat er nu ineens aan voorbij dat de meer dan vijftig jaar oude voorschriften uit 1962, die golden voor een installatie met enkel een schemerlampje, strijkijzer en een radio, qua veiligheid niet meer passen bij de omvang en het gebruik van de huidige installaties en elektrische toestellen. Voor VROM was dit gegeven destijds wel reden om de Regeling Bouwbesluit 2003 hierop aan te passen. In een toelichting op de wijziging van deze regeling schreef VROM hierover toen het navolgende:

“Voor de veiligheid van een standaardvoorziening voor elektriciteit ten behoeve van huishoudelijk gebruik werd voor de bestaande bouw uitsluitend verwezen naar NEN 1010, uitgave 1962. Met toepassing van de norm uit 1962 werd echter geen recht gedaan aan de ontwikkeling van het veiligheidsniveau sinds 1962 (bijvoorbeeld aardlekschakelaar en kleurcodes van de bedrading). In de voormalige Model aansluitvoorwaarden van de Vereniging van Exploitanten van Elektriciteitsbedrijven in Nederland werd namelijk ook voorgeschreven dat installaties die na 1962 zijn aangelegd ten minste moeten voldoen aan de op het tijdstip van aanleg geldende voorschriften. Met de verwijzing naar de meer recente NEN 1010 zoals aangestuurd in bijlage I (zie toelichting op onderdelen A en B [artikel 1.2]) is ook deel 9 van de norm van toepassing (Stcrt. 2005, 163). In dit deel zijn voorschriften voor bestaande bouw, dus ook voor na 1962 aangelegde installaties van bouwwerken, opgenomen. Met het aansturen van deze meer recente NEN 1010 is het gat in de regelgeving, dat ontstond toen de Model aansluitvoorwaarden niet meer werden aangewezen (1 januari 2003), ongedaan gemaakt.”

Door het nu weer opnieuw aanwijzen van NEN 1010:1962 als minimum veiligheidsniveau voor bestaande installaties, is in een klap de reparatie uit 2005 weer ongedaan gemaakt en is de burger voor wat het veiligheidsniveau van de elektrische installatie betreft, weer terug bij af.

Reactie Uneto-VNI

Verminderen van regels in het Bouwbesluit leidt onherroepelijk tot een meer, en vooral meer verschillende, regels van lagere overheden. En dat is niet goed, vindt Uneto-VNI. “Jan van der Meer heeft gelijk als hij aangeeft dat door het steeds minder aanwijzen van normen in het bouwbesluit dit tot onduidelijkheid kan leiden. Het verlies aan ‘gezag’ van de NEN 1010 is echter een gevolg van een groter probleem. De overheid heeft zich ten doel gesteld de regeldruk drastisch te verlagen door 25 procent minder regels. Het nieuwe bouwbesluit is hier niet aan ontkomen. Uneto-VNI heeft zich altijd sterk gemaakt om niet primair te kijken naar minder regels maar te kijken hoe regelgeving minder belemmerend kan werken. Meer vrijheid in het bouwbesluit creëert immers vaak meer regels elders. Dat is in de praktijk niet altijd duidelijker en dus ongewenst. In de woningwet staat dat lokale overheden niet meer mogen regelen dan in het bouwbesluit staat. Om te voorkomen dat regionaal overal verschillende regels komen zul je dus juist meer in het Bouwbesluit moeten regelen. We zullen blijven proberen om dit de politiek te laten inzien maar uiteindelijk heeft de politiek het laatste woord.”

Commentaar Van der Meer op reactie UNETO-VNI

UNETO-VNI stelt dat Jan van der Meer gelijk heeft als hij aangeeft dat door het steeds minder aanwijzen van normen in het Bouwbesluit dit tot onduidelijkheid kan leiden. Van der Meer is het hier niet mee eens. De onduidelijkheid over de toepassing van NEN 1010 ontstaat niet door het aanwijzen van minder normen, maar door o.a. het aanwijzen van verkeerde (verouderde) edities van normen. Daar bij komt ook nog de permanente ontheffing volgens het Bouwbesluit, die toestaat dat voor het gedeeltelijk vernieuwen of veranderen of het vergroten van een elektrische installatie mag worden afgeweken van de recente NEN 1010.

Ook het feit dat, volgens Van der Meer, NEN 1010 aan gezag verliest heeft niets te maken met de doelstelling van de overheid om het aantal regels met 25% te verlagen. NEN 1010 verliest aan gezag doordat BZK in overleg met NEN, ineens weer de norm van 1962 voor bestaande installaties heeft aangewezen. Dit in plaats van, zoals dit vanaf 2005 gebruikelijk was, de (per 1 april 2012 vervallen) voorschriften voor bestaande installaties zoals die nog wel steeds in de geldende editie van NEN 1010 staan vermeld. Daarnaast is ook hier de permanente ontheffing uit het Bouwbesluit een boosdoener. Van der Meer vindt dat NEN 1010 hierdoor is gedegradeerd tot een norm voor nieuwbouw installaties.

Rechtens verkregen niveau

UNETO-VNI suggereert in haar reactie dat zij er alles aangedaan heeft om deze ongewenste situatie te voorkomen en wijst hierbij voor de oorzaak naar de politiek. Van der Meer is van mening dat UNETO-VNI met betrekking tot het rechtens verkregen niveau van eisen bij verbouw (gedeeltelijk vernieuwen of veranderen of het vergroten) weinig of niets heeft ondernomen. Zelfs niet toen hij in februari 2012 in de normcommissie NEC 64-9 heeft aangegeven dat het herziene Blad 0 van NPR 5310, dat handelt over NEN 1010 in relatie tot wetgeving, in strijd met de wet (Bouwbesluit 2012) is.

Aanpassen NPR-bladen aan Bouwbesluit 2012

Omdat blad 0 in strijd is met het Bouwbesluit heeft hij toen aangegeven dat hij daarom blad 0 niet kon goedkeuren. Dit gold ook voor het ongewijzigde blad 30, waarin is aangegeven hoe men moet omgaan met de NEN 1010 bij het wijzigen en uitbreiden van bestaande installaties. Door de commissie NEC 64-9 is toen toegezegd dat de beide bladen zouden worden aangepast aan het Bouwbesluit 2012. Dit is bij blad 0 niet correct en bij blad 30 zelfs helemaal niet gebeurd. Daarom heeft Van der Meer, in mei 2012, ook in de Technische Commissie van NEC 64, waar een UNETO-VNI vertegenwoordiger bij aanwezig was, aangegeven dat hij blad 0 niet kon goedkeuren voor publicatie. Omdat blad 30 niet op de agenda stond heeft Van der Meer hierover nog gezegd:

"gratis tip, blad 30 moet door de komst van het nieuwe Bouwbesluit worden aangepast of worden ingetrokken".

Kennelijk is de informatie van Van der Meer niet serieus genomen en mogelijk niet doorgespeeld naar de achterban van UNETO-VNI. Misschien is dit ook wel de reden geweest dat in de hoofdcommissie van NEC 64 de betreffende NPR-bladen door UNETO-VNI zijn goedgekeurd voor publicatie. Of, heeft zij misschien een oogje dicht geknepen toen het licht hiervoor op groen moest worden gezet? Het gevolg is wel dat er door NEN NPR-bladen zijn uitgegeven waarvan de inhoud in strijd is met de wet.

De politiek

Het lijkt er op dat UNETO-VNI het laat afweten en wijst in haar reactie naar Den Haag. Voor Van der Meer is dit een reden geweest om de problematiek onder de aandacht van de politiek te brengen.

Wordt vervolgd.